

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Tomáše Blažka a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **JUDr. P. Š., Ph.D.**, zastoupený PhDr. Mgr. Martinem Krahulíkem, advokátem se sídlem Hyacintová 3181/20, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2022, č. j. 56 A 5/2022 - 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Městský úřad Příbram (dále jen „městský úřad“) rozhodnutím ze dne 20. 12. 2021, č. j. MeUPB 116374/2021/Nep, shledal žalobce vinným z přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Žalobce se uvedeného přestupku dopustil tím, že dne 18. 9. 2021 cca ve 22:20 hodin řídil po pozemní komunikaci v Zahradní ulici v obci Milín ve směru jízdy k obci Luh v okrese Příbram motorové vozidlo Jeep, registrační značky X a při následné silniční kontrole na odbočce k lokalitě „K.“ se odmítl jako řidič podrobit na výzvu policisty vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. Uvedeným jednáním porušil § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu. Městský úřad uložil žalobci pokutu ve výši 25 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 7. 2022, č. j. 094851/2022/KUSK, zamítl odvolání podané žalobcem a potvrdil rozhodnutí městského úřadu.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který rozsudkem ze dne ze dne 1. 12. 2022, č. j. 56 A 5/2022 - 56, žalobu zamítl. Podle krajského soudu nebylo v této věci sporu o tom, že žalobce byl kontrolován policií a že odmítl jak dechovou, tak krevní zkoušku, a že se tedy dopustil výše popsánoho jednání. Sporná byla pouze otázka, zda měli zasahující policisté oprávnění vstoupit

na pozemek žalobce a provést kontrolu (s tím, že na základě nezákonné kontroly by nebylo možné žalobce sankcionovat). Krajský soud ovšem neshledal namítanou nezákonnost provedené kontroly. Konstatoval, že samotná skutečnost, že se žalobce v době kontroly již nenacházel na pozemní komunikaci, sama o sobě silniční kontrole nebránila, neboť byla dána bezprostřední souvislost s provozem na pozemní komunikaci (kontrola byla provedena bezprostředně po odbočení vozidla řízeného žalobcem z pozemní komunikace).

[3] Policisté se při kontrole zároveň nedopustili nepřípustného narušení nedotknutelnosti žalobcova obydlí. Krajský soud souhlasil se správními orgány, že řidič, který v nočních hodinách jede po pozemní komunikaci nestandardním způsobem (ze strany na stranu), vyvolává podezření, zda neřídí pod vlivem alkoholu. Řízení pod vlivem alkoholu je přitom velmi nebezpečný fenomén ve vztahu k bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a ochraně života a zdraví účastníků provozu. Vstup na okraj žalobcova pozemku za účelem zjištění, zda je osoba řídící motorové vozidlo (která se zjevně chystá v jízdě pokračovat) pod vlivem návykových látek (a pokud ano, pak za účelem zabránění této osobě v další jízdě), byl dle krajského soudu vstupem nezbytným pro ochranu života nebo zdraví osob ve smyslu § 40 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii ČR“). Krajský soud tedy považoval postup zasahujících policistů s ohledem na okolnosti případu (podezření na řízení pod vlivem alkoholu a nízkou intenzitu narušení nedotknutelnosti obydlí žalobce danou zastavením na okraji pozemku) za přiměřený.

[4] Krajský soud dodal, že skutkový děj lze rozdělit do tří etap: 1) prvotní kontrola na hranici obydlí žalobce, při které žalobce odmítl dechovou a krevní zkoušku, 2) jízda žalobce k jeho domu a jízda policistů za ním a 3) použití donucovacích prostředků vůči žalobci. Předmětem nyní projednávané věci je pouze první etapa, druhou a třetí etapou se zabýval Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 12. 4. 2022, č. j. 11 A 215/2021 - 76. Městský soud konstatoval nezákonnost zásahu policistů vůči žalobci v třetí etapě, tedy pokud jde o použití donucovacích prostředků vůči žalobci a jeho převezení na policejní a poté záchytnou stanici. Pokud jde o druhou etapu (kde bylo narušení obydlí žalobce ještě výraznější než v první etapě), pak městský soud shledal postup policistů zákonným a žalobu v této části zamítl. Krajský soud proto konstatoval, že ve vztahu k nyní posuzované věci i rozsudek městského soudu svědčí spíše žalovanému.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel uvádí, že k jeho kontrole jakožto řidiče motorového vozidla došlo až poté, co odbočil z pozemní komunikace na příjezdovou cestu k mlýnu „K.“. Jedná se o lesní pozemek a vjezd policejního vozidla na tento pozemek byl možný pouze se souhlasem jeho vlastníka, který policistům udělen nebyl. Stěžovatel přesto vyhověl žádosti zasahujících policistů o předložení řidičského průkazu, osvědčení o registraci vozidla i dokladu o sjednaném povinném ručení. Stěžovatel odmítl vyhovět až výzvě, aby se podrobil orientační dechové zkoušce na přítomnost alkoholu. Podle stěžovatele nebyly splněny podmínky pro zásah do nedotknutelnosti obydlí stanovené v čl. 12 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v § 40 zákona o Policii ČR. Stěžovatel předtím nejel po místní

pokračování

komunikaci Milín – Luh nestandardním způsobem, pouze byl nucen vyhýbat se výmolům ve vozovce kvůli jejímu špatnému stavu. Policisté se vozidlo stěžovatele ani nepokoušeli zastavit pomocí výstražných znamení, za stěžovatelem dorazili až poté, co chtěl zavřít vjezdovou bránu ke svému pozemku. Policisté zapnuli signální světla až při odbočení vozidla stěžovatele na jeho soukromý pozemek. Nebylo tedy možné aplikovat § 40 odst. 2 písm. b) zákona o Policii České republiky a policisté nebyli oprávněni vstoupit bez souhlasu stěžovatele do areálu mlýna „K.“.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že policisté vyzvali stěžovatele k podrobení se dechové zkoušce na příjezdové cestě před vraty na další pozemky areálu. Tato část cesty je volně přístupná pro veřejnost. Žalovaný souhlasí s hodnocením krajského soudu, že postup zasahujících policistů byl přiměřený.

[8] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, coby podmínku přijatelnosti kasační stížnosti. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v těchto případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) napadené soudní rozhodnutí vykazuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O posledně uvedený případ půjde především tehdy, pokud soud: a) nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28).

[9] Stěžovatel přijatelnost své kasační stížnosti konkrétně neodůvodňuje a Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod pro její přijetí k věcnému přezkumu.

[10] Otázkou postihu za porušení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, tj. povinnosti řidiče podrobit se vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval. Konstatoval přitom, že jedinou podmínkou stanovenou zákonem pro podrobení se vyšetření na ovlivnění alkoholem je výzva policisty. Policisté jsou tak obecně oprávněni provádět i preventivní kontrolu řízení pod vlivem alkoholu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 6 As 276/2014 - 61). Zároveň platí, že účastníkem provozu na pozemních komunikacích (a tedy osobou, která může být vyzvána k danému vyšetření) je také řidič, který se prokazatelně chystá nastartovat vůz a vyjet s ním na pozemní komunikaci, případně řidič, který sice již ukončil jízdu na pozemní komunikaci, ale souvislost s provozem na pozemní komunikaci je stále ještě bezprostřední a není přetržena jinou déletrvající činností či dějem (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2012, č. j. 2 As 129/2011 - 113, a ze dne

28. 3. 2012, č. j. 2 As 130/2011 - 63). Nejvyšší správní soud se v této souvislosti zabýval také výkladem § 40 odst. 1 zákona o Policii ČR a konstatoval, že citované ustanovení zákona o Policii ČR umožňuje rovněž oprávněný zásah ze strany policistů do ústavně zaručené nedotknutelnosti obydlí garantované čl. 12 Listiny (rozsudek ze dne 20. 5. 2015, č. j. 4 As 51/2015 - 72).

[11] Krajský soud správně vyšel z obecných judikатурních východisek a aplikoval je na nyní posuzovanou věc. Přesvědčivě se vypořádal se všemi námitkami uplatněnými stěžovatelem. Nejvyšší správní soud zároveň neshledal, že by se krajský soud dopustil jakéhokoli pochybení, natož takového, které by mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele.

[12] Pro úplnost Nejvyšší správní soud odkazuje také na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2022, č. j. 11 A 215/2021 - 76. Jak konstatoval již krajský soud, městský soud v daném případě neshledal nezákonným ani následný postup policistů spočívající v jízdě za stěžovatelem k jeho domu (nezákonné bylo dle městského soudu teprve použití donucovacích prostředků policisty vůči stěžovateli). Nutno dodat, že stěžovatel sice podal kasační stížnost proti výroku rozsudku č. j. 11 A 215/2021 - 76, kterým městský soud v daném případě zamítl žalobu v rozsahu, v němž se domáhal vyslovení nezákonnosti zásahu spočívajícího ve vstupu policistů na jeho pozemek, nezaplatil však soudní poplatek spojený s podáním kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto usnesením ze dne 23. 6. 2022 zastavil řízení o této kasační stížnosti. Rozsudkem ze dne 21. 6. 2024, č. j. 3 As 147/2022 - 70, Nejvyšší správní soud dále zamítl kasační stížnost podanou Ministerstvem vnitra proti výroku rozsudku č. j. 11 A 215/2021 - 76, kterým městský soud shledal nezákonným použití donucovacích prostředků policisty vůči stěžovateli.

[13] Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ačkoli měl žalovaný ve věci úspěch, Nejvyšší správní soud mu náhradu nákladů řízení nepřiznal ani v situaci, kdy se jí žalovaný výslovně domáhal (srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2020, č. j. 8 Afs 87/2018-56). Žalovanému totiž nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2024

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu